

İSLAM EŞİTTİR CİHATTIR

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhi hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî küllî hîn ve's-salâtu ve's-selâmu alâ resûlillâh Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahbihi ve mentebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd:

Değerli misafirlerimiz!

Bu gemi gezimize iştirakiniz için müteşekkirimiz. Tertipleyenlere de teşekkürlerimizi sunuyoruz. Maksat tanışmak! Tanışmayı pekiştirmek, muhabbeti arttırmak; arkadaşlar arasındaki samimiyeti ilerletmek, ailelerin ve çocukların rahatını sağlamak... gibi çok maksatlarımız var. Pek çok çeşitli amaçlarımız var. Onun için bu toplantıları yapıyoruz.

İlk toplantımıza Haliç'ten, Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretlerinin türbesinin önünden başlamıştık. Fener Patrikhanesi'nin önünden geçerken bilgi vermiştik. Topkapı Sarayı'nın önünden geçerken bilgi vermiştik. Sonra boğaza açılmıştık. Sonra bir başka gezide Adalar'a gitmiştik. Bunlar ilgi görmüştü. Yine bu muhabbet devam etsin diye kardeşlerimiz

böyle bir organizasyon tertiplemişler. Bizi de çağırdılar, biz de geldik.

Küçük bir gemi, bizim camiamız için küçük bir gemi. Zaman da sonbahar. Tabii Allah nasip etti; güneşli bir hava, sakin bir hava ama İstanbul'un güzelliğinden, alternatiflerinin çokluğundan kaynaklanıyor. Mesela Boğaz olmasaydı İodostan dolayı Marmara'ya çıktığımız zaman dalga olacaktı. Bazılarının midesi bulanabilirdi. Çocuklar rahatsız olabilirlerdi. Adalar'a gidemedik, Boğaz'da gezmiş olduk. Yalnız bir perde olsaydı belki hanımlar daha rahat olurdu veya iki katlı olsaydı; bir katta hanımlar olsaydı, bir katta beyler olsaydı daha rahat olurdu.

Organizasyonda mikrofon fazla sessiz kaldı gibi geliyor bana. Yarışlar tertiplenseydi, çocuklar bazı konularda yarıştıırılsaydı; fıkralar, ilahiler, şiirler, bilgi yarışları; bir şeyler tertiplenseydi biraz daha öğreticilik sıfatı artmış olsaydı daha iyi olurdu.

Yine de bugün müslüman ailelerin rahatlıkla gezebileceği yerler azaldı. Güzel yerler umumiyetle içkili oldu. Başörtülü bir hanımın, sakallı bir beyin gitmesinin zor olduğu yerler hâline geldi. Çocuklarımızla rahat bir

tatil geçirmek, hafta içinde yorulan zihinleri dinlendirmek, hanımları dinlendirmek, çocukları sevindirmek için imkânlar azaldı. Bu güzel bir imkân. Bundan sonra da daha güzel organize edilerek devam edilebilir.

Çok kıymetli misafirlerimiz var. Otururken çeşitli sohbet soruları soruldu. Bir halka meydana gelmek üzereyken ben mikrofonun başına geçeyim dedim. Çünkü herkes bir masaya sığmadığı için öbür arkadaşlarımız “Biz niye kenarda kaldık?..” diyebilirler. Mikrofona geçince hepsi ile beraber olmuş oluruz. Daha âdilane olur, dedik.

Cihat, hicret gibi heyecan verici birtakım kavramlar var. Bunlar üzerinde tatminkâr cevaplar da arıyoruz. Sohbetler ederek bu kavramları da derinlemesine anlamak istiyoruz. Acaba bunlar üzerinde konuşsak mı?..” filan dediler.

Ben de mikrofondan anlatayım, herkes duymuş olsun. Sohbet böylece hepimizin birlikte katıldığı bir sohbet olsun diye düşündüm:

Cihat; kelime olarak cehd sarf etmekten geliyor. Gayret sarf etmek, uğraşmak, ter dökmek, kendisini sıkmak, zorlayarak güç

kuvvet sarf ederek bir şey yapmaya çalışmak...

Bundan çıkmış olan kelime karşılıklı bir cehd sarf etmeyi ifade ediyor. Bir taraf bir cehd sarf ediyor öbür taraf da bir başka cehd sarf ediyor. Bir güreş gibi, mesela bir bilek güreşi gibi iki kişi bileği tutuşur. Birisi bir tarafa yatırmaya çalışır, ötekisi öbür tarafa yatırmaya çalışır. İşte ikisi de cehd sarf ediyor. Zıt istikamette, karşı istikamette cehd sarf ediyorlar.

Cihat kelimesi dilimize nereden girmiş? Bu kavram Kur'ân-ı Kerîm'den nasıl çıkmış, nasıl yerleşmiş?..

Tam mânasıyla “savaş” demek değil. Çünkü savaş kelimesi için Arapça’da *kıtâl* kelimesi var. *Mukâtele*, *kıtâl* kelimesi var.

Katele: Öldürmek.

Mukâtele: Öldürmek maksadıyla vuruşmak, karşı karşıya gelmek.

Cihat kelimesi ondan ayrı, demek ki başka bir kelime.

Cehd sarf etmek demek ama nasıl bir ceht sarf etmek?

Karşılıklı cehd sarf etmek.

Karşı taraf hangisi?

Bir taraf İslâm bir taraf İslâm'ın düşmanı! Bir taraf Allah'ın rızasının olduğu cephe; öbür taraf Allah'a âsi olan, Allah'a münkir olan, Allah'a inanmayan, Allah'ın diniyle uğraşan, İslâm'la uğraşan veya müslümanlarla uğraşan insanlar!

Karşılıklı ceht sarf etme işi Peygamber Efendimiz'in peygamberlik vazifesiyle vazifelendirildiği zamanda başlamış. Peygamber Efendimiz meleklerden üstün bir insan olduğu hâlde, Muhammed el-Emîn diye tanındığı hâlde, kimseyi incitmemiş olduğu bilindiği hâlde, herkesin itimadını toplamış bir kimse olduğu mâlum olduğu hâlde, herkes tarafından sevildiği hâlde bu görevi yüklendiği zaman bu görevi yapmaması için birtakım şer kaynakları cehd sarf etmeye başlamış. Hatta açıkça teklif etmişler, diyorlar ki;

“Yapma bu işi! Vazgeç bu davadan! Bizim dinimize, putlarımıza, sistemimize, devletimize, düzenimize dokunma!.. Ne istiyorsun sen? Para istiyorsan para verelim. Eğer mevki makam istiyorsan onu da verelim. Hatta başkanlık istiyorsan seni başkanımız yapalım. Şu Mekke'nin, bu düzenimizin içinde en yüksek mevkiine çık, başkanımız ol. Eğer ev-

lenmekten yana bir arzun varsa en asil ailelerin kızlarını sana eş olarak verelim, evlendirelim!..”

“Hayır.”

Bu teklif yapılıncı Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Değil böyle ufak tefek şeyleri bana teklif etmek; bir elime güneşi verseniz bir elime ay, kameri verseniz bu dava benim vazifemdir, bundan sarf-ı nazar etmek, çekilmek de benim yapacağım şey değildir! Bu davadan vazgeçmem! Çünkü Allah’ın emridir!”

Onlar da onun üzerine bunu yaptırmama faaliyetine başlıyorlar. Düşmanlık artıyor. Namaz kıldtırmamak, Kâbe’ye sokmamak, ibadet ederken eza cefa etmek, müslüman olanların zayıflarını yakalamak, yakaladığına işkence etmek...

“Dön dininden, Allah’ın varlığını inkâr et, putlarımızı kabul et!..” filan tarzında bir cehd, bir uğraşma; sonunda kan dökmeye kadar gidiyor.

Kan dökme, düşmanın cehdinin müslümanın kanını yere dökmesi tarzındaki çalışmalar Yâsir ailesinden şehitlerle başlıyor. Bunun üzerine müslümanın çok tabii olan

savunma hakkı doğuyor. Bunun üstünde de Allah'ın emrini tutma, yapma, yaşama ve yaşatma görevinin icabını yapması vazifesi geliyor.

Çünkü bizim ümmetimizi Allahu Teâlâ hazretlerinin;

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

*Küntüm hayra ümmetin uhricet li'n-nâsî.*¹

âyet-i kerîmesiyle bildirdiğine göre gönderilmesinin bir görev olarak hikmeti var, sebebi var. En hayırlı ümmet olarak yaratılmışız. Bu, ezelde takdir olunmuş. Emr-i mâruf yapmak, nehy-i münker yapmak, Allah yolunda cihat etmek vazifesi yüklenilmiş. Böyle bir vazifeyi yapsın diye bir ümmeti yaratmaya Allah takdir-i ilâhîsiyle ezelde takdir eylemiş ve biz onun için bu cihana gönderilmişiz. Bu vazife bizim vazifemiz. O hâlde cehd sarf etmemiz lazım.

Negatif cehdlere, düşmanca, kâfirce, müşrikçe cehdlere karşı mü'mince cehdler

¹ 3/Âl-i İmrân, 110.

sarf etmemiz lazım. Gayretler, uğraşlar sarf etmemiz lazım. Terlememiz lazım, uğraşmamız lazım. İşte buna cihat diyoruz.

O kadar geniş bir kavram ki sadece savaş değil, sadece harpte silahı alıp karşı tarafla vuruşmak ve atışmak değil; her türlü ter dökmek cihattan oluyor. Mesela âyetlerle sabit olan şeyleri söyleyelim:

a. Nefisle ve Şeytanla Cihat

İnsanın kendi nefsiyle de cihadı var. Biz-zat kendi nefsi, bizzat kendisi. Kendi nefsiyle de cihadı var. Hadîs-i şerîflerde bunun ötekisinden, düşmanla olan cehdden, savaştan daha önemli olduğunu, cihâd-ı ekber diye adlandırıldığını biliyoruz. Tabii burada silah yok. Burada görünen bir düşman yok. Burada kılıç vurmak, kafa kesmek, kol kopartmak yok. Ama karşıda azılı nefis diye yok olmayan, çok zor yok olan veya çok zor ıslah olan, çok zor mü'min olan bir düşman var. Sizi mü'minlikten, ibadetten koparmak için o bir cehd sarf ediyor. Siz de Allah'ın istediği çizgide kalmak için bir cehd sarf edeceksiniz. Mü'mince yaşamak için günaha düşmemek, nefsin arzularını yenmek için!

Canınız isteyecek! Bizim “can” dediğimiz şey yine Türkçe’de nefis. Nefsiniz isteyecek; canınız istiyor, çekiyor, ağzınızın suyu akıyor. Çok hoşunuza gidiyor. Ama cehd sarf edeceksiniz, onu yapmayacaksınız. Bizzat kendinizin istediği şeyi bizzat kendiniz ikinci bir istekle istemeyeceksiniz, yapmayacaksınız. Bizzat istediğiniz şeyi bizzat istemeyip bizzat yapmamak.

İnsanın kendi içinde iki kutuplu bir mücadele! İnsan bir şeyi istiyor, yapmak için hazır; öbür tarafta da istemiyor. Yapmamak için direnmesi lazım. Cihat, nefsiyle cihat!

Nefisten başka şeytan diye bir varlığın olduğunu da biliyoruz. Bizim nefsimizle bağlı olmayan, bizim dışımızda bir şer kuvveti var. Kişisel değil ama kişilerin içinde de olan, damarlarında da dolaşan, aklında da yer alan ama kişinin dışında olan başka varlık da var, varlıklar da var. Bu da şeytan, bu başka varlıklar da şeytanlar. Bunlar da şer kaynağı. Bunlar da kötülükleri yaymak, yaptırmak istiyor.

Mesela bugün önüme üç tane gazete konulmuş. Kimisi müslümanlar tarafından çıkarılıyor, neyse ne, hani okuyabiliyorsunuz.

Bazısını okuyamazsınız, ilavesine bakamazsınız. Resimlerine bakamazsınız. Korkunç bir şey! Ve insanların çoğu -istatistik yapılırsa görülüyor ki- bu güce kapılıyor. Pek çok insan bunun esiri, bunun elinde ve bunun istekleri doğrultusunda hareket ediyor. O hâlde onunla da mücadele etmek gerekiyor.

Demek ki insanın bizzat kendisiyle mücadelesi var, cehd sarf etmesi, ter dökmesi, uğraşması didinmesi var. Şeytan denilen bir düşmanla didişmesi var. Ondan sonra da bir de düşman denilen düşmanla [mücahedesı] var. Sırp mı Yunanlı mı Bulgar mı Ermeni mi... hangi isimde olursa olsun. İsterse Türk olsun isterse Kürt olsun isterse Çerkez olsun, ırk önemli değil! Bir insan insanın müslüman olmasını engellemeye çalışıyorsa İslâm'ı yaptırmamaya çalışıyorsa işte o İslâm'ın düşmanı. Onunla da mücadele etmek gerekiyor.

Maalesef bugün mesela Karaköy Meydanı'na inin, Üsküdar meydanına çıkın, Beylerbeyi'ne gidin, Caddebostan'a bakın; oranın insanını bir İngiliz'den bir Fransız'dan nasıl ayırabilirsiniz?!.. Ne şeklen ayırabilirsiniz ne kafa yapısı bakımından ayırabilirsiniz ne de inancı bakımından ayırabilirsiniz! O da İngiliz

gibi materyalist, o da kızıl komünist gibi dinsiz, o da ahlâksız o da namussuz, edepsiz, o da haram helal bilmez, o da menfaatperest, epikürist, zevkperest vs. Hiç farkı kalmamıştır. Adının şu veya bu olması, kanının şuradan veya buradan gelmesi, ırkının şu veya bu olması önemli değil!

Bir fiili düşman var; İslâm'la uğraşiyor, ne olursa olsun İslâm'ın düşmanı. Onun için bu mantığı eski ilk büyük müslümanlar çok iyi anladığı için icabında babasıyla karşı karşıya düşmüşler. Bedir Harbi'nde, Uhud Harbi'nde kaderin sevkiyle babası bir cephede, o bir cephede; babasıyla çarpışmış. Veya kardeşiyle çarpışmış, akrabasıyla çarpışmışlar. Çünkü o düşman tarafta, bu müslüman. Birisi Resûlullah için canını feda etmeye hazır. Ötekisi de başka yolda!

Cehd, cehdin sarf edilme çeşitleri.

İş böyle İslâm için cehd sarf etmek olunca hayatın ve Allah'ın huzurunda beraat etmenin mahkeme-i kübrâdan müspet bir sonuçla ilam alıp çıkmanın şartı Allah'ın dinine hizmet etmek, Allah'ın emirlerini tutmak olduğuna göre cihat her müslümanın en önde gelen vazifesi oluyor! Zaten Ümmet-i Mu-

hammed'in okuduğum âyet-i kerîmedeki misyonu bu, yükletilen kaderin yüklediği görev bu!

Küntüm hayra ümmetin uhricet li'n-nâsî te'mürûne bi'l-ma'rûfi ve tenhevne ani'l-münker ve tucâhidûne fî sebîlillâh.

Emr-i mâruf yapacaksınız nehy-i münker yapacaksınız ve cihat edeceksiniz! Sen, hanımın ve ben ve hepimiz!

Emr-i mâruf yapmak ne demek?

Aklen, ilmen, dinen, vicdanen güzel ve makul olan hoş, iyi, temiz şeyi yapmak ve yaptırmak için çalışmak, gayret sarf etmek.

Nehyi münker [ne demek]?

Aklen, şer'en, dinen, mantıken zararlı, kötü olan şeyleri yaptırmamak.

Bir; yapmayacaksınız, günaha girmeyeceksiniz. Bir de yaptırmayacaksınız!

Bir günaha girmemek var bir de günahı yaptırmamak var! Bir iyiliği yapmak, insanın iyi olması var, bir de iyiliği yaptırmak için aktif görev almak, başkalarına da yaptırmak! Emr-i mâruf, âmir pozuna girip emretmek:

“Yap şunu!”

Çocuğu olabilir, karısı olabilir, kardeşi olabilir, memuru olabilir, işçisi olabilir veya pazısı kuvvetlidir...

“Kim olursa olsun yap bunu, yapmazsan sen bilirsin! Tehdit...”

Ama emr-i mâruf, iyi olan şeyi yaptırmak. Nehy-i münker, kötü olan şeyi yaptırmamak. Bir görev ve cihat. İslâm’a hâkim kılmak için ter dökmek. Herkesin İslâm için ter dökmesi.

Bu ter dökme o kadar önemliydi ki Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* her türlü maddî teklifi yaptıkları hâlde; “Bir elime güneşi verseniz bir elime kameri verseniz davamdan vazgeçmem!” diyordu. Vazifesine devam etti. Hayatı tehlikeye girme pahasına ve birtakım müslümanlar şehadet şerbetini içip şehit oluncaya kadar o çizgiye kadar iş devam etti. Sonra emniyetli bir yere hicret etmek emrolundu. Can kaygısıyla namaz kılamamak, can kaygısıyla Allah’a kulluğu yapamamak tehlikesi olan yerden rahatlıkla İslâm’ı yaşayabilecek yere gelmek müslümanlara farz oldu ve bu vazifeyi yapmayanlar sorumlu oldular!

Onun üzerine Müslümanlar, Peygamber Efendimiz'in etrafında toplandı. Fırsatı bulan Medine-i Münevvere'ye geldi. Mekke-i Mukerreme'deki ailesini bıraktı, malını bıraktı. Medine-i Münevvere'ye geldi.

Süheyb-i Rûmî çok enteresan; sanatkâr, kabiliyetli bir insan, savaşçı, iyi okçu bir kimse. Parasını derliyor toparlıyor, hazırlığını yapıyor. Müşrikler de bu işi biraz uzaktan sezinliyorlar. Yola çıkıyor, Süheyb-i Rûmî hazretlerinin peşine düşüyorlar, arkasına düşüyorlar. O da anlıyor, bir yerde siper alıp dönüyor:

“Ne istiyorsunuz benden?”

Diyorlar ki;

“Sen bizim aramızda çalıştın çabaladın, sanatkârlık yaptın, para kazandın; paraları şimdi keseye doldurdun, Medine'ye gidiyorsun!”

Akılları fikirleri para pul, zorbalık!

Bugünkü savaşların çoğu da ondan. Güneydoğu Anadolu ne Kürtler'e bir devlet kurmak için ne de başka bir şey!

Petrol kavgası! Yüzyılın bütün harplerinin ana sebebi petrol kavgası!

Çanakkale Harbi'nde biz niçin Çanakkale'de savaştık?

İngilizler, bizi Çanakkale'de meşgul edip petroleri almak için Irak'ı istila etti. Şimdiki Kuveyt'i vs. istila etmek içindi. Burada şaşırtmaca savaş yaptılar. Bütün gücümüzle biz can derdine düşüp başşehir koruyacağız, derken Kûtü'l-Amâre'de başka yerlerde Osmanlı ordusunu yendiler, petrol bölgesine hâkim oldular.

Ondokuzuncu yüzyılın sonu, yirminci yüzyılın başı petrol kavgası, madde kavgası!

Süheyb-i Rûmî'ye de "Paraları aldın, gidiyorsun." dediler. Başka bir şey diyemediler, giden bir insana ne desinler? Normal olarak "Gidersen git." denilir.

"Sizin derdiniz para mı? Alın paraları!" dedi. Köpeğe kemik atar gibi keseyi onlara savurdu attı. Dedi ki;

"Derdiniz paraysa alın paraları ama benim üzerime gelmeyin ve beni hicretten men etmeyin! Engellemeye çalışmayın! Çünkü biliyorsunuz çok güzel ok kullanırım. Okluğumdaki bütün oklarım bitinceye kadar sizinle savaşırm ve her attığımı da vururum. Canınız kıymetliyse benim peşime düşmeyin!"

Onlar parayı paylaşma [telaşındayken] Medine-i Münevvere'ye yürüdü geldi. Müslümanlar böyle hicretlerle Medine-i Münevvere'ye hicret etti.

Hicret de bir mecburiyetti. Çünkü hicret etmediği zaman, İslâm'ı yaşamadığı zaman kaldığı bozuk çevrede vebal altında kalacaktı ve cehennemlik olacaktı. O bakımdan İslâm'ı yaşamaları için hicret emrolunmuştu ve müslümanlar kuvvetlensin diye hicret etmişlerdi.

Peygamber Efendimiz Mekke-i sonunda fethetti. Etrafında toplanan kuvvetlerle içinden çıkartıldığı kaleyi yeniden fethetti. İçinden ayrılmak zorunda kaldığı yeri dışarıda kuvvet toplayıp yeniden fethetti. Ama etrafına toplanan insanlarla!

Allah'ın bir takdiri; Allah'ın yardımıyla etrafında bir arı beyinin etrafına oğlun toplandığı gibi toplandıkları için müslümanlar orayı fethetti. Ondan sonra buyurdu ki;

“Bundan sonra artık hicret yok. Medine'ye gitmek- artık hicret sayılmaz. Çünkü şerrin, kötülüğün kaynağı olan Mekke fetholdu. Bundan sonra yapacağınız iş günahlardan hicret etmek, sevaplı işleri yapmak. Kötülükleri bırakmak, iyi şeyleri yapmak!..”

Hicretten ve cihat açıklamamdan; âyetlerden, hadislerden, müslüman alimlerin sözlerinden binlerce misal bulabiliriz. Bizim esas vazifelerimiz bunlar.

Esas vazifemiz İslâm'ı yaşamak. Allah'ın istediği kul olarak yaşamak. Allah'ın emrettiği, istediği şeyleri yapmak. Allah'ın huzuruna yüzü ak çıkmak. Vazifesini yapmış güç yettiğince -mehmâ emken derler- Allah'ın huzuruna güç yettiğince vazifesini yapmış insan olarak çıkmak mühim. Vazifemiz bu.

Bunu yapmaya nerede engel varsa bu engelin bertaraf edilmeye çalışılması gerekiyor. Cihat vazifesi bu. Müslümanlığı söndürmek için cehd sarf edenlerin gayretlerine karşı gayret göstermek. Hicret vazifesi bu. Burada İslâm'ı yaşayamıyorsun; bu daireden çıkıyorsun, burada yaşandığı için bu tarafa geliyorsun. Veyahut bir gönül yapın var; günahlara bağlı, o günahlardan ayrılıyorsun, sevaplı yere gelmek hicret oluyor. Bunlar müslümanların aslî görevleri.

Aslî görev kabrin başında mum yakmak değil. Yûşâ *aleyhisselam*'ın türbesini yedi defa dolaşmak değil. Helvacı Baba'nın mezarının etrafında helva dağıtmak değil. "Kalbim

temiz.” deyip de kendisini züğürt teselliyse teselli etmek değil!..

b. Kale Gibi Sağlam Prensipleri Var

Kale gibi sağlam prensipler var! İslâm’ı yaşayacaksın, Allah’ın sevdiği müslüman olacaksın! Hem de bu iş öylesine olacak ki ıca-bında kan dökeceksin, can vereceksin, mal vereceksin, zayiata uğrayacaksın ama yine de İslâm’ı yaşayacaksın! İcabında evi barkı terk edeceksin, bağı bahçeyi terk edeceksin, sağlam yere geleceksin ama İslâm’ı yine yaşayacaksın!

[Cihat ve emr-i mâruf nehy-i münker], bu iki kavramdan çok net olarak görüyoruz ki İslâm’ı yaşamamız lazım. Yaşamamıza ne engel varsa müslümanın onunla kıyasıya bir mücadelesi var. Hanım da, hanımın da görevi o, buluğa ermiş çocuğun da görevi o, aklı başında herkesin görevi bu aslında! İslâm’ı yaşayacak! Bunun için terk edecek diyarı!

Şişli’de oturuyorsa etrafında hep gayrimüslimler varsa mesela gayrimüslim Türkler varsa [hicret edeceksin].

Bugün Türk’ün de kıyamet gibi gayrimüslimi var! İnanmıyorum, diyor. Yapmıyor...

O gayrimüslimlerin arasında İslâmî muhite gelecek. Beykoz'da camide namaz kıldık; ön sıra hep sarıklı cübbeli hacı babalarla, cemaat kardeşlerimizle doluydu. İçimden, "Belli oluyor, Beykoz müslüman bir muhit." dedim.

Beykoz'da etrafa baktığımız zaman hiç şortlu, atletli tipler filan görünmüyor. Ama lodos olmasaydı da adaya inseydik... İyi ki bugün lodos varmış.

Lodos olmasaydı da Heybeli Ada'da namaz kılmaya gitseydik ne görecektik?

Bazıları yağlandıkları için denizde yüzüyorlardır. Oralarda çıplakları görecektik. Mayoluları, şortluları görecektik. Açıkları saçıkları görecektik. Sapıkları görecektik. Oraya gitseydik. Ama burada rengini vermiş: Beykoz müslüman! Fatih de öyle, Fatih de müslüman!

Edremit Körfezi'nde bizim iskele içinde aynı şey diyorlar:

"Ahmetçe iskelesi mi? Gericilerin yeridir!.." diyorlar.

Hürriyet gazetesi bile yazıyor: "Orada militan yetiştirecek!" filan diye işaret ediyor.

Müslüman, müslümanca yaşamak için icabında muhitini değiştirecek. Şişli'den kal-

kacak Beykoz’a gelecek. Beykoz’dan kalkacak Fatih’e gelecek. Fatih’ten kalkacak hiçbir yer yoksa kendisi o muhiti kuracak! Hiç öyle bir yer yoksa o muhiti kuracak! Hiç yüzme yeri yoksa plajını yapacak. Gerekiyorsa kadınlar için plaj yapacak, erkekler için plaj yapacak. hiç gezme yeri yoksa müslümanca gezme yerini hazırlayacak. Hiç gezilecek gemi yoksa o gemiyi yapacak.

Bunlar farz değil, bunlar sünnet değil, bunlar gerekli değil! Fâni dünya, ne olacak?..

Bu lezzetlerin belki hiçbirisinin peşine düşmemişler!

Fatih Sultan Mehmed Amasra’yı fethetmiş de bir nefes alacak [kadar] bile oturmamış, yürümüş geçmiş gitmiş.

[Fatih Sultan Mehmed], cübbesini kaldırmış, beline dolamış. Sıvamış kolları paçaları, yokuş tırmanıyor. Atın bile çıkmadığı yokuş. Trabzon’u fethetmek için. Trabzon Rum-Pontus İmparatorluğu’nu yıkacağım, diye oralara [giderken] bir saraylı hatun diyor ki;

“Evladım! Bir küçük kale için bu kadar zahmete değer miydi?”

“Valide Sultan! Allah bugün İslâm’ın cihat kılıcını bizim elimize vermiş. Biz bu vazifeyi yapmazsak Allah bizden sorar!” diyor.

Anlından ter damlıyor, burnundan ter damlıyor, koca padişah! İsterse pekâlâ şark divanlarında yan gelip yatabilir, üzüm suları içebilir. Meyveler tepsilerle gelebilir. Rakkaseler önünde oynayabilir ama atından inip terleyecek kadar yokuşu yaya çıkıyor ve yaptığı işin bilincinde:

“Bugün cihat kılıcı benim elime verilmiş, bu vazifeyi yapmam lazım. Yapmazsam sorumlu olurum!” diyor.

Bu vazife hepimizin üzerinde, hepimizin elinde, hepimiz için geçerli. Hepimiz için geçerli ve cihat o kadar geniş bir kavram ki!..

İslâm nedir?

“İslâm cihattır.” diyebiliriz. “İslâm eşittir cihat.” diyebiliriz. Böyle bir eşitleme pek de yanlış olmaz. Aşağı yukarı doğru, diyebiliriz. Çünkü Allah *celle celâlüh* bizim Müslümanlığımızı daima birtakım fedakârlıklarla imtihanlar ederek ölçmüştür, ölçüyor ve ölçecek. Dinimizin ölçüsü budur. Birtakım zahmetli işleri yaparak ihlâsımızı, vefamızı, sadakatimizi göstereceğiz.

O bakımdan bizim de bugün toplumumuzu kurmamız lazım. Bizim Kemal kardeşimiz sabahleyin konuşma yaptı. Bilmiyorum konuşmalar ne derecede hatırlarda kaldı. Allah razı olsun, ağzına sağlık. Eğer seni besleyecek kültürel yönden, sosyal, fikrî, kalbî yönden besleyecek bir ortamın yoksa o ortamı kuracaksın. O ortamı bulmak için Fizan'a gitmen gerekiyorsa gideceksin. Nereye gitmen gerekiyorsa gideceksin. O ortamı kendine sağlayacaksın o ortamın içine gireceksin. Bizim yapmak istediğimiz de budur. Bir yüzde yüz Allah'ın emirlerine göre yaşama ortamını tuğla tuğla tesis etmemiz lazım.

Dergilerimizi niye kurduk, niye bir Kadın ve Aile dergisi çıkarttık?

İslâm'ın kadıncası nasıl olur, kadınların üzerine İslâm'ın görevleri nelerdir; onlar bilinsin diye çıkarttık!

c. İslam'ın Kadıncası Nasıl Olur

Biz dışarıda belki İslâmî birkaç faaliyet yapıyoruz ama kadınlar ne yapıyor? Evin durumu nasıl evin kapısının arkasında İslâm'ın yaşama ortamı nasıl? Çocuklar ne derecede müslüman? Hanımın iç yapısı ne derecede müslüman?..

Önemli bunlar. Bunları kurmamız lazım.

Bir arkadaş bizim bir başka arkadaşına diyor ki; “Benim hanımım açık. Namaz da kılmıyor maalesef. Aman bize ziyarete gelin de bizim ortamın içine biraz alışsın.”

Evet. O ortamın içine girecek, evini değiştirecek. Apartmanını satacak. Gidecek o ortamı kuracak. O ortamın içinde İslâm’ı yaşayacak. Çünkü gaye İslâm’ı yaşamak! Gaye öğle yemeği yemek, akşam yemeği yemek değil. Gaye maaş almak, para kazanmak değil. Gaye ecel gelinceye kadar, hayat imtihanından, vazifesinden terhis oluncaya kadar her anda Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasına uygun hareket etmek. Onun için her Allah’ın sevmediği günahtan hicret edeceğiz.

Mekke’yi bırakıp ailesini bırakıp karısını bırakıp malını dükkânını bırakıp Medine’ye geldiği zaman fakir duruma düşen sahabe gibi icabında menfî ortamı hicret ederek terk edeceğiz. İcabında günahları terk edeceğiz ve etrafımızı eleyeceğiz. Etrafımızı buna göre hazırlayacağız. Etrafımızdaki her şeyi kendimiz yargılayacağız, sorgulayacağız:

Bu yaptığım şey ne derecede İslâmî? Bu giyimim ne derecede, bu sözüm ne kadar

İslâmî? Bu davranışım, bu yaşayışım ne kadar İslâmî? Bu kazancım ne kadar İslâmî?..

Bunu kendimize soracağız ve İslâmî olmayanı, Allah'ın sevmemesi ihtimali olanı mutlaka bırakacağız. Seveceğini umduğumuz işi mutlaka arayıp bulacağız. Görevimiz bu.

Müslüman olmanın tabii faaliyeti insanı bu noktaya getiriyor. Müslüman olmak insanı bu noktaya götürür.

Kılımız kırırdamıyor. Öteki insanlardan farkımız yok. Ama bir taraftan da müslümanız. Her tehlikeye karşı kendimizi sigortalamak için *eşhedü en lâ ilâhe illallah* demişiz, müslüman olmuşuz. Mâneviyât bakımından da eksiksiz kalmayalım diye tarikata da girmişiz, el de almışız tesbih de çekiyoruz; ama yaşam İslâmî değil, davranış İslâmî değil, söz İslâmî değil! Hayatının çizgisi, yaptığı olayın ruhu, ortaya koyduğu faaliyetin aslı esası İslâm'a aykırı!

O zaman kıymeti yok! İşin sözüyle bahanelerle oyalanmayalım. İşin özünü bulalım ve işin aslına uygun yaşayalım.

Bu kafalar bu gönüller, İslâm için her türlü fedakârlığı yapma noktasına girecek!

Peygamber Efendimiz;

“Bir insanın içinde, Allah yolunda cihat ederek şehit olmak arzusu yoksa bu arzuyu taşımadan ölen münafıklıktan bir sıfat üzere ölmüş olur!” diyor.

İçinde İslâm için canını vermek arzusu bile olacak!

Müslümanların bugünkü zavallılığı o kadar basit ki o kadar aşikâr ki!.. Mesela bir yerde gitmiş bir kapalı, derviş hanımefendi kadınlara kızlara konuşmalar yapmış; tesir etmiş. Kadınlarda bir değişme başlamış.

Ben *Kadın ve Aile*’de yazdım:

Hacca gidiyorlar. Hanımla hac elbiselerine kuşak yapmışlar. Kadın beline kuşak sardığı zaman,. Hâlbuki örtü, vücudu belli etmemek içindir. Tesettür giyim onun içindir. Sen onu sıktığın zaman belli oluyor. Bu kuşağı kaldır. Bol bir kıyafet giy. Başını bol bir şeyle ört!..” filan diye yazıyoruz.

Kuşak yaptığın zaman senin vücudun belli oluyor, [diye] kadıncağız bunları söylemiş. O toplulukta, o köyle o kasabada bir hareket, bir düzelme başlamış; reaksiyon da başlamış! İslâmî bir hareket, hemen arkasından karşı reaksiyon. Cehde cehd, harekete karşı hareket! Bu müslümanlaşan, müslüman şuura er-

meye başlayan ve müslümanca hareketlere dönüş yapan kızlara babalarının nasihati:

“O toplantılara bir daha gitmeyin! O toplantılara gitmeyeceksiniz, yasaklıyorum!”

Buyur, baba müslüman! Kız biraz daha müslüman olmaya kalkınca o şuuru aldığı yere çocuğunu göndermiyor!

Alışkanlıklar o kadar kötü ki o kötü alışkanlığı iyi bir alışkanlıkla değiştirmek istediğiniz zaman bile müslümandan bile reaksiyon görüyorsunuz.

Mesela ben bir Cuma namazında farzdan sonra sünnet-i seniyyede üç defa *lâ ilâhe illallâhu vahdehu lâ şerîkeleh lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü ve hüve alâ külli şey’in* denirse ne kadar sevabı olacağı bildirildiği için oturdum onu yaptım. Yabancı bir camide namaz kılıyorum. Cemaatten reaksiyon:

“Bu ne biçim adam, farzdan sonra oturdu; sünnetleri kılmadı!”

Yahu kılmadım ama tesbih çekiyordum ondan kılmadım! Biraz sonra kılacağım, nitekim biraz sonra kalktım kıldım. Sana ne benim sünnetimden! Ben camiye gelmişim, farzı kılmışım; madem bilmiyorsun bilmediğin şeye ne diye buğz ediyorsun?!..

el-İnsân adüvvün li mâ celîle. “İnsanoğlu bilmediğin şeye düşman!”

Müslümanların kafa yapılarının seviyesini bilin diye söylüyorum:

Bir yerde ezan okundu. O kadar çabuk sünneti kılıyorlar ki ben abdesti aldım; ayağımı kurulayacağım, çorabımı giyeceğim diye beklesem biliyorum farzı kaçıracağım. abdesti aldım, hemen camiye koştum; sünnet kaçtı ama farza yetiştim.

Tabii ben de hoca takımından olduğum için sakalım vs. var filan diye cübbeyi getirdiler, kafama sarığı taktırdılar. Mihraba geçtim, namazı kıldırıdım.

Ama ayağымda çorap yok! Namazı kıldırıdım, çıktık. Sonradan öğreniyorum ki;

“Hoca çorapsız namaz kıldırıdı.” demişler.

Çorapsız namaz kıldırımak!..

Peygamber Efendimiz hangi renk çorap giymiş?.. Çorapsız namaz kılmanın bir mahsuru yok ki sen onu bir kusur diye söylüyorsun!.. Ben onu giyeceğim diye uğraşsaydım [farzı da kaçırırdım].

خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

*Huzû zîne-kûm inde külli mescidin.*²

Müslüman, her mescide gittiği zaman en güzel kıyafetini giyecek! O var. İş kıyafetiyle, pis pasaklı kıyafetle değil; en güzel kıyafetiyle gidecek, doğru! Ama çorap olmasa ayakları temiz olduktan sonra çorapsızlık da bir kusur değil, o bir giyimsizlik değil! Bundan haberdar değil!

Birisi;

“Hocam, senin arkandan böyle konuştular ama ben seni savundum. Korkma hocam, arkandayız.” dedi.

Allah razı olsun. Böyle müslümanlar oldukça sırtımız yere gelmez, diye biz de sevindik.

Neredeyse çorapsız namaz kıldık diye topa tutacaklardı!

d. Sonunda Can Vermek Var

Demek ki İslâmî şuur, bilgisizlikten kaynaklanan bir yozlaşma içine girmiş durumda! Hem bilgileneceğiz hem de fedakârlık dozajımızı günden güne arttıracacağız. En son noktası can vermeye kadar giden bir imtihan bu! Sonunda can vermek de var.

² 7/Â'râf, 31.

On yedi kişi Bosna Hersek'e m¼cadeleye gitmiş. Bosna Hersek'in b¼t¼n hudutları hris-tiyanlar tarafından zaten kapatılmış durumda. Oraya giden bir kimse kapanın içine giriyor, kapanın içinden dış tarafına doğru m¼cadele ediyor. Bir cephe yok, ben biliyorum.

Arkadaşları g¼nderdik. Harita ¼zerinde bize bilgi verdiler. Cephe yok. Her şehrin dışında, ormanlıkta gerilla savaşı var. Bir cephe kuramamışlar, bir strateji yok, bir şalışma yok. M¼sl¼manların sahibi yok. Taktikleri yok, ikmal kaynakları yok ve s¼ir yok...

Oraya on yedi kişinin gitmesi ne demek?

şehit olmaya gitmek demek. Canını vermeye gidiyor, ¼l¼mden korkmuyor. Canını verecek, malını verecek...

Sağ olsun Brunei sultanı da çok b¼y¼k miktarda para [vermiş]. ř¼nk¼ bir kaleşnikof 500 markmış, bir havan topu bilmem ne kardarmış... Parasız pulsuz, silahsız da cihat olmuyor. Onların da bulunması gerekiyor. Sağ olsun o da parayı sağlamış. Brunei sultanı d¼nyanın en zengin sultanıymış, en zengin adamıymış. O da para sağlamış.

Para vereceğiz. İcabında canımızı vereceğiz. Ama can verecek, para verecek bir

zaman olmadığı zaman rahatımızı bile veremiyoruz. Fedakârlıkta bile bulunamıyoruz. Durumumuzu bile değiştirmiyoruz. Bir itiraz bile etmiyoruz.

Gayri İslâmî bir şey gördüğümüz zaman bir itiraz bile etmiyoruz.

Hani emr-i mâruf nehy-i münker farzı?!..

Mesela Osman b. Maz'ûn *radıyallahu anh* müşriklerin arasında oturuyor. Arap şairlerinden Lebîd b. Rebia gelmiş. Bu büyük adam büyük şair filan diye Kureyşliler etrafına toplanmış. Büyük izzet ikram ediyorlar. Adam da yaşlı başlı filan. Bir şiir söylemiş. Araplar'ın arasında şiir makbul. Beğenmişler, alkışlamışlar. Osman b. Maz'ûn da kenardan bakıyor. Şu müşriklerin toplantılarına bir bakayım, diye onların hâllerine bakıyor. Ondan sonra;

Elâ küllü şey'in mâ halal-lâhu bâtılün.

“Allah'tan başka ne varsa her şey boştur, bâtıldır!..” filan diye bir beyit söyleyince, *Sadakte*, “Doğru söyledin.” demiş.

Osman b. Maz'ûn'a dik dik bir bakmışlar. Ondan sonra;

Ve küllü naîmin lâ mahâlete zâilün.

“Her nimet bir gün zail olacak, yok olup gidecek!” deyince Osman b. Maz’ûn *radıyal-lahu anh* oradan yine;

“İşte şimdi hata eyledin!” demiş.

Şair, Kureşyliler’e bakmış. Tabii kendisinde cahiliye gururu, kibri var. Herkes tarafından sevilmenin [gururu] var.

[Lebîd] diyor ki;

“Yâ Kureyş, nedir böyle? Eskiden biz geldik mi şiir okurduk, kimse gık demezdi. Şimdi böyle *sadakta* diyorlar, *kezebte* diyorlar. Yalan söyledin, doğru söyledin; tasvip var, tenkit var!..”

Neden?

Çünkü müslüman var. Ebû Zerr el-Gıfârî hazretlerine tazyik yapıyorlar. O da *lâ ilâhe illallah* diyor. Bütün hepsi çullanıyor üstüne, öldüresiye dövüyorlar, hırpalıyorlar. Kâbe’nin örtüsüne saklanıyor ama yine *lâ ilâhe illallah* demekten vazgeçmiyor.

Bilâl-i Habeşî hazretlerine işkence yapıyorlar, “Hak, Hak!..” demekten vazgeçmiyor. “*Allah ehad, ehad!*” demekten, “Tek!” demekten vazgeçmiyor. Çünkü İslâm içerde, sağlam yerleşmiş, ana mânasını sağlam anlamış durumda.

Bugünün İslâm'ını biz literatürde yazarlar olarak kullanıyoruz. Bugünün Müslümanlığı; Salon Müslümanlığı veya Folklorik Müslümanlık, Folklor Müslümanlığı!

Nasıl Bursa Kılıç-Kalkan Ekibi'ni seviyoruz...

Nesini seviyorsun?

Adamın kıyafeti dizlerinin üstünde, onun bacakları [yukarıya] kadar görünüyor. Hâlbuki erkeğin dizinin altına kadar örtülü olması lazım.

Şalvar giysin!

Hoşumuza gidiyor. Kılıç var, kalkan var, tarihi hatırlatıyor diye folklor diye beğeniyoruz.

Kars Serhat Türküleri'ni beğeniyoruz. Estergon Kalesi Türküsü'nü beğeniyoruz. Folklor diye beğeniyoruz. İşlemeli bir bindallı gördük mü beğeniyoruz. Folklor diye, antika diye beğeniyoruz.

e. Müslümanlık Forklorik Malzeme Değil

Müslümanlık da bir folklorik bir malzeme olarak geçiyor. İçimizde, kalbimizde yaşıyoruz.

“Ben müslümanım. O hâlde İslâm'ın gereğine göre şunu şöyle yaparım, bunu böyle

yapmam. Hem bunu böyle yaptırırım hem de şunu şöyle asla yaptırmam. Ben varken yapamazlar!.." diyebilmeli.

"Kızlar başını açacak!" demişler.

Dekanın birisi;

"Başörtüsüne gelince iş değişti şimdi. Benim cesedimi çiğnemedен kızların başörtüsüne kadar gidemezler!" demiş.

Böyleleri de çıkmış ve "Başınızı açın!" [yasağını] uygulatmamış bile!

Bizim edebiyat fakültesinde bir arkadaş vardı. Rahmetli, biraz değişik tipten bir insandı zihniyeti, İslâm'a, pratiklere bağlılığı tam bizim kadar değildi.

Konya'da hocayken asistanı gelmiş, demiş ki;

"Efendim! Salonda başörtülü bir kız var, imtihana girmiş."

Kaşlarını çatmış. Profesör ama biraz da külhanbeyi, argo filan konuşmaya da alışmış:

"Sana ne ulan! Başörtülü kız; hırsız mı var, yangın mı var, ne oluyor?.. Başörtülü bir kız var... Sana ne ulan!" demiş.

"Efendim! Yönetmelik, tüzük... YÖK'ten yazı vs."

Buna da başka bir cevap vermiş: “Yıkıl karşımdan!” demiş, asistanı kovmuş. Kıza dokundurtmamış.

Beş vakit namazı belki kılmazdı ama Allah’ın farzına karışılmayacağının şuurunda! Az çok kafası onu anlayabilen bir insan. Bizim de öyle olmamamız lazım. Tezatlar içinde olmamamız lazım.

İslâm; bizim sırtımızda bindallı değildir, cepken değildir. Tarihî bir kisve değildir. İslâm bizim kalbimizde, bizim hayatlarımızda; hayatî faaliyetlerimize, davranışlarımıza, kararlarımıza ışık tutan kaynaktır, nur kaynağıdır. Bizim her şeyimizi ona göre yapmamız lazım. Her işimizi ona göre tanzim etmemiz lazım. Her işimizi ona göre tanzimin cehdinin terinin anlımızdan damlaması lazım, burnumuzdan damlaması lazım, ter damlalarının kaşlarımızın kenarından yanaklarımızın üstüne yürümesi lazım. Öyle olmadıktan sonra böyle Müslümanlığa “Salon Müslümanlığı, Müze Müslümanlığı, Folklorik Müslümanlık...” denir.

Bir de ne diyorlar?

“Nostalji” diyorlar.

Nostalji; mâzi özlemi, hasreti, sevgisi, övgüsü...

“Nostaljik Müslümanlık” denilebilir. Çünkü hareketlerinin ana [müsebbibi] o değil!

Ben geçen gün taşradayım. Bacak kadar bir çocuk var. Benim yanımda dursa benim belime ancak gelir. Eşegin üstüne binmiş, eşi sürüyor. Türkü söyleyerek geldi. Bacak kadar çocuk. Kendisinin yaşının iki buçuk misli yaştaki insanların söyleyeceği cinsten bir türkü tutturmuş; eşegin üstünde, keyfi yerinde. Geliyor, geldi.

Sonra eşeğe bir şey yüklettiler. Galiba yolun üstünden yine bizim durduğumuz yerden biraz ilerden gidiyor. Zavallı hayvancık! Falsolu, bir adım mı attı ne yaptı, onun istediğine uygun bir iş mi yapmadı, deh dehledi de hızlı mı gitmedi; ne oldu bilmiyorum.

O bacak kadar, yarım bacak kadar çocuk açtı ağzını yumdu gözünü! Küfrün bini bir para, en müstehcen küfürler!..

Benim ne yapmam lazımdı?

İkinci kattan aşağı atlamam lazımdı. Çocuğu yakalamam, dövmem lazımdı. Ben şimdi

onu yapmadığıma üzülüyorum. Uzaktaydı, yapmadım. Yapmadığıma üzülüyorum.

Neden?

Emr-i mâruf nehy-i münker var. Bir daha onu diyememesi lazım, bir kimsenin o sözleri söyleyememesi lazım. Bir daha böyle bir şeye cesaret edememesi lazım. Kötülük yapanın, kötülüğü yapmaya cesareti kalmamalı. İyilik yapan da her yerden destekçi bulmalı ve göğsünü gere gere o iyiliği yapmaya devam edebilmeli. Bu da ancak aktif Müslümanlıkla olur, yaşayan Müslümanlıkla olur. Tarih sayfalarındaki Müslümanlıkla olmaz.

“Dedelerimiz müslümanmış...”

Tamam, Allah rahmet eylesin; sen nesen? Deden müslüman ama sen nesen, sen onu söyle bakayım. Sen müslüman mısın? Sen deden gibi anayurdunu bırakıp da başka bir yurda cihada geldin mi?..”

Bizim büyük ecdadımız Buhara’dan gelmişler, Arap halayıklarla filan buraya gelmişler. Daha öncekiler Anadolu’ya gelmişler, yerleşmişler.

Niye gelmişler?

Burası tehlikeli bir mıntıka! Bak Bosna Hersek ne kadar tehlikeli, nasıl can pazarı! Sırplar çeviriyor, boyuna öldürüyor!

f. Bak Bosna Hersek Ne Kadar Tehlikeli

İnsan niye kendi anayurdunu bırakıp uzak yerlere gidiyor?

Onlar bırakmış gelmişler, çarpışmışlar ve oraları tutmuşlar. Biz şimdi koruyamıyoruz. Haklı olduğumuz hâlde koruyamıyoruz. Yardım edemiyoruz.

Hiç bunun planını, stratejisini yapmamışız!

Bulgaristan'la hududumuz var, Yugoslavya'yla hududumuz yok! Eski topraklarımız, Batı Trakya müslüman olduğu hâlde, Türk olduğu hâlde ve biz Yunanlılar'ı yendiğimiz hâlde Batı Trakya bizde değil ve Yugoslavya'yla hududumuz yok! Yugoslavya'yla direkt hududumuz olsaydı belki destekleme imkânımız olurdu. O zaman onu düşünmemişiz.

“Hayır, ben zaten bu herifleri şuraya kadar yenmişim. Bana saldırmış; püskürtmüşüm, yenmişim buraya kadar. Şurayı isterim!” diyememiştir. Masa başında kaybetmişiz. Bo-

yuna kaybediyoruz. Sırplar'ın kazandıklarını bir düşünün:

“Şu karşıdaki yalüyı size verdim.” deseler ne yaparsınız? Sadullah Paşa Yalısı'nı size verdim, deseler...

Dersiniz ki;

“Yahu kaç milyarlık, 30 milyarlık yalüyı bana verdiler. Hay Allah razı olsun.” dersiniz.

Bir tane yalı!

İstanbul'u verseler çok daha fazla sevirsiniz!

Dedelerimiz Mora Yarımadası'nı fethetmiş. Balkanları fethetmiş. Yugoslavya'yı fethetmiş. Macaristan'ı fethetmiş, Avusturya'yı fethetmiş. Viyana'ya gelmiş... Biz de bunları parça parça parça parça elimizden çıkartıyoruz; bir ev gitmiyor, bir kasaba gitmiyor! Parça parça ülkeler gidiyor!

Tedbir yok, hazırlık yok, çalışma yok! Burada bir sürü Bosna'dan, Hersek'ten, Balkanlar'dan göçmüş insan var. Hiç orayla ilgili çalışma yapmamışlar. Akılsız değil; iş adamı olmuşlar, fabrikatör olmuşlar. Gücsüz değil, zengin olmuşlar. Tahsilsiz değil; yüksek tahsil yapmışlar, bakan olmuşlar, reisicumhur olmuşlar... Hiç ilgilenmemişler!

Arnavutluk'un hâli perişan! Arnavutluk'un yüzde doksan dokuzu müslüman yazar. Literatürde, ansiklopedilerde, kitaplarda öyle yazardı. Avrupa'da yüzde doksan dokuzu müslüman olan [bir yer Arnavutluk]!

Ama nasıl müslüman? Şimdi git bakalım ne kadarı müslüman, şimdiki durum nedir?

Kosova nedir, öteki bölgeler nedir?

Bizim oralarla ilgili neler yapmamız lazım?

Azerbaycan nedir, Gürcistan nedir?

Bu Abazalar mı müslüman Gürcüler mi müslüman gürültü neyin başında kopuyor, neden oluyor?

Gürcüler'in müslümanları ne yapıyor? Abazalar, bu acayip isimli insanlar neyin nesidir?..

Hiç ne bilgi birikimi var ne plan var ne bir çalışma var! Ne de bir bağlantımız var! Öyle koparmışlar ki araya öyle şeyler, öyle yalıtkan malzeme sokmuşlar ki bizim oralarla hiç ilişkimiz kalmamış.

Müslümanlığımızın Resim Müslümanlığı, Merasim Müslümanlığı olmasından dolayı!

Allah bize has ve hakiki olmayı nasip etsin. Hayatı, Allah'ın rızasına uygun geçirmeyi

nasip etsin. Arkamızdan hayır duayla anılacağımız güzel işler yapmayı; olgun, dolgun, verimli bir ömür geçirmeyi nasip etsin. Huzuruna mesûl olmayacağımız bir pozisyonda, sevdiği bir kul olarak sevdiği işleri yapmış, kalben müsterih bir kul olarak mahbub kul olarak varmayı nasip etsin. Sevdiği kullarla beraber eylesin. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin.

Allah hepinizden razı olsun.

es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
12 Rebîü'l-Âhir 1413 / 10.10.1992
İstanbul

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'A PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

